

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลเลิฟที่มีต่อความสามารถในการคิด อย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Effect of Learning Management of the Love Model on Critical Thinking Ability of Students in Phetchaburi Rajabhat University

รุ่งอรุณ ปิยะฤทธิ์^{1*} นาดสุดา วงษ์บุญงาม¹ และ ประสิทธิ์ คำพล¹
Rungaroon Piyarit^{1*}, Natsuda Wongboonngam¹ and Prasit Kampol¹

¹สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
¹Division of Social Studies, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University,
Phetchaburi, 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: goranataka@hotmail.com

Received: 8 October 2018, **Revised:** 12 November 2018, **Accepted:** 28 December 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้โมเดลเลิฟ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งมีค่าเชื่อมั่นคำนวณโดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) อยู่ที่ 0.974 อยู่ในระดับดีมาก และแบบสัมภาษณ์ โดยนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที (t-test) และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การทดสอบคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: โมเดลเลิฟ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การจัดการเรียนรู้

Abstract

The purposes of this research were to compare the abilities of critical thinking of students before and after studies by the Love Model. The samples were students at Phetchaburi Rajabhat University, totally 45 in first semester academic year B.E. 2561. The research instruments were critical thinking test, the reliability test of knowledge by KR-20 was 0.974 at excellent level and interview from and the collected data were analyze by mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The results of the research were: The posttest of critical thinking abilities of the students were higher than pretest.

Keywords: the love model, critical thinking ability, learning management

บทนำ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นความสามารถทางสมอง ซึ่งการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่สามารถเอาเครื่องมือวัดสิ่งนั้นได้โดยตรงเนื่องจากไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง การวัดแต่ละครั้งต้องผ่านกระบวนการทางสมอง (mental process) แต่สามารถอนุมานโดยทางอ้อมว่าได้เกิดพฤติกรรมภายในขึ้น จากสถานการณ์ในสังคมปัจจุบันการคิดอย่างมีวิจารณญาณถือเป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีผลต่อการกระทำของบุคคลแต่ละบุคคล การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการคิดที่ทำให้ผู้คิดสามารถทำการคิดได้ดีขึ้น อย่างสมเหตุสมผลและมีประสิทธิภาพ และยังส่งผลให้ผู้คิดมีความสามารถคิดกว้าง คิดลึก คิดถูกทาง คิดชัดเจน คิดถูกต้องอย่างมีเหตุผล [1] การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการคิดที่รอบคอบ สมเหตุสมผล ผ่านการพิจารณาข้อมูลรอบด้านอย่างรอบคอบกว้างไกล ลึกซึ้ง และมีการตรวจสอบความถูกต้องจากแหล่งที่ให้ข้อมูล มีการพิจารณากลับกรองความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล มีการไตร่ตรองผลที่สามารถเกิดได้จากการตัดสินใจทั้งด้านคุณและโทษ คุณค่าที่แท้จริงหรือคุณค่าเทียมของสิ่งนั้น มีการทบทวนเพื่อหาข้อสรุปก่อนนำไปสู่การตัดสินใจ [2] ดังนั้นหากมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอย่างไม่ประมาทในสังคมโลกศตวรรษที่ 21 นี้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม จากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่สามารถทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกันทำได้ง่าย รวดเร็วขึ้น และไม่มีข้อจำกัดของระยะทาง รวมไปถึงการรวมกลุ่มกันของบรรดาประเทศต่าง ๆ เพื่อความเจริญก้าวหน้าด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ ทำให้เกิดสังคมที่มีความหลากหลายขึ้น และจำเป็นอย่างไร้ที่สังคมจะต้องอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลายได้อย่างสันติสุข ภาพสังคมไทยในอนาคตที่พาสังคมไปในทิศทางพัฒนาที่ยั่งยืน โดยหวังว่าจะมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ และจิตใจ โดยตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ยึดสันติ และมีทางสายกลางที่ไว้แก่ใจข้อขัดแย้งต่าง ๆ ดังที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ได้กำหนดทิศทางในการพัฒนาประเทศซึ่งมุ่งให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง [3] ซึ่งวิกฤตการณ์ที่ใหญ่ของโลกและประเทศไทยคือ วิกฤตอารยธรรม (Civilization crisis) ที่มากับอารยธรรมตะวันตก ที่เป็นอารยธรรมวัตถุนิยม บริโภคนิยม เงินนิยม โดยไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยการปรับ แต่หากเป็นการเปลี่ยนวิถีคิด [4]

รูปแบบการเรียนการสอน “รูปแบบความรัก” (Love Model) [5] มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเรียนรู้ (Learning) ขั้นเปิดใจ (Openness) ขั้นเห็นคุณค่า (Value) และขั้นเห็นคุณงามความดี (Excellence) ซึ่งรวมเรียกรูปแบบนี้ว่ารูปแบบ “ความรัก” (Love Model) โดยเป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากแนวคิดจิตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) ที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักความดี รู้จักความงาม ความเข้าใจธรรมชาติ ความมีสติ รอบคอบ ไคร่ครวญ เพื่อพัฒนาจิตใจและปัญญา ประกอบกับแนวคิดหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาที่มุ่งสอนให้บุคคลทำความดี ละเว้นความชั่ว และทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ การนำรูปแบบความรักมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ วิชาศาสตร์พระราชากับการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีขั้นตอนและเนื้อหาวิชาประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นเรียนรู้ (Learning) เป็นการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อภิปราย ตั้งคำถาม ตอบคำถาม แสดงความรู้สึกตามประเด็นการเรียนรู้ในเนื้อหา ขั้นที่ 2 คือ ขั้น เปิดใจ (Openness) เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เช่น การลงพื้นที่ การจัดเวทีประชาคม การลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนา การสัมภาษณ์ปราชญ์ ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงนำความรู้ที่มีมาแสดงความคิดเห็น เล่าประสบการณ์จริง หรือแสดงความรู้สึกต่อประเด็นการเรียนรู้นั้น ๆ (ปัญหา ความต้องการ) ขั้นที่ 3 ขั้นเห็นคุณค่า (Value) เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่า ความสำคัญของประเด็นที่ได้เรียนรู้ โดยสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนรู้มาไตร่ตรองให้เห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ได้ และขั้นที่ 4 ขั้นเห็น

คุณงามความดี (Excellence) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้ประมวลความรู้ที่ได้รับประสบการณ์ตรง การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ประโยชน์ และคุณค่าของประเด็นที่ได้ศึกษา เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ โดยจากขั้นตอนดังกล่าว ได้ทำให้นักศึกษาเกิดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 ด้าน คือ ความสามารถในการระบุประเด็นปัญหาซึ่งอยู่ในขั้นตอนการเรียนรู้และอภิปราย ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลในขั้นตอนการเรียนรู้และอภิปราย ความสามารถในการนิรนัย ความสามารถในการอุปนัย และความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้นในขั้นตอนการเรียนรู้ อภิปราย เห็นคุณค่า และขั้นเห็นคุณงามความดี

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลเลิฟที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยเห็นว่าจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เป็นทักษะที่สำคัญเพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับชุมชนท้องถิ่นและพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้โมเดลเลิฟ

ขอบเขตการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษา ครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 45 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 45 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง
3. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ โมเดลเลิฟ 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
4. ระยะเวลา เดือนสิงหาคม 2561 – มกราคม 2562
5. นิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อให้เกิดความเข้าใจศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามความหมายไว้ดังนี้

โมเดลเลิฟ (Love Model) หมายถึง รูปแบบความรักที่ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเรียนรู้ (Learning) ขั้นเปิดใจ (Openness) ขั้นเห็นคุณค่า (Value) และขั้นเห็นคุณงามความดี (Excellence) นำมาใช้จัดการเรียนการสอนวิชาศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยแต่ละขั้นตอนมีกิจกรรมการเรียนรู้สำคัญคือ ขั้นเรียนรู้ (Learning) เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งจากการศึกษาค้นคว้า จากแหล่งหนังสือ ตำรา แหล่งเรียนรู้ และจากประสบการณ์ตรง ขั้นเปิดใจ (Openness) เน้นการคิดหาคำตอบและสรุปผล ทั้งส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การแก้ปัญหาการหาคำตอบ และการสรุปเรื่องที่ได้อ่านเรียนรู้ ขั้นเห็นคุณค่า (Value) เน้นการวิเคราะห์ หาเหตุผลด้วยตนเอง การทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ โดยการเชื่อมโยงสู่การพัฒนาค่านิยมในการเห็นคุณค่า และนำไปสู่การปฏิบัติ และขั้นเห็นคุณงามความดี (Excellence) เป็นการประมวลความรู้ สู่การปฏิบัติจริง ซึ่งจะนำไปสู่ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ ความสามารถในการคิดที่มีองค์ประกอบ คือ ความสามารถในการระบุประเด็นปัญหา ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ความสามารถในการนิรนัย ความสามารถในการอุปนัย และความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กับกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง (pretest) โดยใช้แบบวัดที่สร้างขึ้น
2. จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มคอ.3 กับกลุ่มทดลอง ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้จำนวนสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมเป็น 7 สัปดาห์ เวลาที่ใช้ในการทดลองภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561
3. หลังการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กับกลุ่มทดลองหลังการทดลอง (posttest) โดยใช้แบบวัดที่สร้างขึ้น และสัมภาษณ์หลังเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เจตคติที่สร้างขึ้น
4. นำคะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้งก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบวัดความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 1 ฉบับ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ทดสอบก่อนและหลังเรียน 2) แบบสัมภาษณ์ (Interviews) จำนวน 3 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยการหาค่าสถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที (t-test)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบทดสอบ

2.1 ความเที่ยงตรง (validity) โดยศึกษาในประเด็นความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ของแบบทดสอบ เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1

2.2 ความยากง่าย (difficulty) และอำนาจจำแนก วิเคราะห์โดยใช้สูตร KR-20 เพื่อหาความยากง่ายรายข้อและอำนาจจำแนกรายข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.87 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง -0.02 - 0.61 และดำเนินการปรับปรุงข้อสอบให้มีความเหมาะสม

2.3 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (reliability) คำนวณโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) โดยค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.974 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีมาก

การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสัมภาษณ์

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interviews) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสัมภาษณ์กลุ่มทดลอง

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

ความเที่ยงตรง (validity) โดยศึกษาในประเด็นความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ของแบบทดสอบ แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที ของคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม	Mean	S.D.	ค่าเฉลี่ย ของผลต่าง	S.D. ค่าเฉลี่ยผลต่าง	t	df	Sig 1 tailed
ก่อนเรียน	15.04	6.254	3.33	6.263	3.570 *	44	0.000
หลังเรียน	18.38	1.193					

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า การทดสอบคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนก่อนเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 15.04 คะแนน และมีคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 15.52 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้งสองครั้งพบว่า คะแนนสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการสัมภาษณ์หลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสัมภาษณ์หลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปประเด็นได้ดังนี้

3.1 ความพึงพอใจต่อการนำโมเดลเลิฟมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

นักศึกษามีความพึงพอใจในการนำโมเดลเลิฟมาใช้ในการสอน เนื่องจากเห็นว่ามีส่วนที่ชัดเจน เป็นการสอนที่มีความแปลกใหม่ และสามารถเข้ากับเนื้อหาที่หลากหลายได้

3.2 โมเดลเลิฟช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้หรือไม่ อย่างไร

ได้ เนื่องจากขั้นตอนมีความเหมาะสมกับการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 แบบ

3.3 ข้อเสนอแนะในการนำโมเดลเลิฟมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

- ควรอธิบายขั้นตอนให้นักศึกษาทราบอย่างละเอียดก่อนที่จะทำการสอน
- ควรนำวิธีการสอน หรือสื่ออื่น ๆ มาใช้ในการสอนควบคู่กัน เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่มากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้โมเดลเลิฟที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อชุมชนท้องถิ่น: กรณีศึกษาวิชาเพชรบุรีศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. คะแนนความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ที่จัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้โมเดลเลิฟมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
2. คะแนนเจตคติต่อชุมชนท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างที่จัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้โมเดลเลิฟมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลเลิฟที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีประเด็นอภิปรายที่สำคัญ ดังนี้

ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ที่จัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น

โดยประยุกต์ใช้โมเดลเลิฟมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยใช้โมเดลเลิฟในการจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ของตามแผนการจัดการเรียนรู้ (มคอ.3) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยได้วัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถในการระบุประเด็นปัญหา หมายถึง ความสามารถในการระบุใจความสำคัญหรือกำหนดประเด็นปัญหาที่ชัดเจนจากข้อมูล บทความหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

2. ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและการสังเกต หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาตัดสินความถูกต้องของข้อมูลความเป็นไปได้ของข้อความจากรายงานที่ได้จากการสังเกตของบุคคลต่าง ๆ

3. ความสามารถในการอุปนัย หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาข้อมูลและสถานการณ์ต่าง ๆ จากการตั้งข้อสังเกตของบุคคลต่าง ๆ แล้วสามารถตัดสินใจได้ว่า ข้อเท็จจริงใดสนับสนุน คัดค้าน หรือไม่เกี่ยวข้องกับข้อสรุปที่ได้คาดคะเนไว้

4. ความสามารถในการนิรนัย หมายถึง ความสามารถในการหาข้อสรุปในสถานการณ์ จากประโยชน์หลักที่กำหนดให้ โดยอาศัยเหตุผลจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อย ซึ่งข้อสรุปที่ได้ต้องสมเหตุสมผล

5. ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น หมายถึง ความสามารถในการระบุว่าข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งเป็นข้อความจำเป็นต้องมีก่อนข้อสรุปที่กำหนดให้ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าการลงข้อสรุปมีความถูกต้องสมเหตุสมผล

โดยการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่สำคัญ คือ กิจกรรมการลงพื้นที่เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ ภูมิสังคม การจัดการประชามหมู่บ้าน การรับฟังปัญหาของชุมชน การเข้าไปศึกษาชุมชนต้นแบบที่ได้รับการพัฒนา การร่วมวางแผนเพื่อการพัฒนาชุมชนโดยน้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้ในการพัฒนา กิจกรรมเหล่านี้ได้ผ่านกระบวนการของโมเดลเลิฟทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเรียนรู้ ขั้นเปิดใจ ขั้นเห็นคุณค่า และขั้นเห็นคุณงามความดี ซึ่งขั้นตอนโมเดลเลิฟช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน จากเหตุผลข้างที่ได้กล่าวมาทั้งหมด จึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้โมเดลเลิฟสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ควรชี้แจงขั้นตอน รูปแบบการจัดการเรียนรู้โมเดลเลิฟให้นักศึกษาได้เข้าใจรูปแบบการจัดการเรียนรู้ก่อนทุกครั้งที่จะดำเนินการทดลองเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

1.2 ควรผสมผสานสื่อการสอนต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายและน่าสนใจให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลเลิฟที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโมเดลเลิฟในรายวิชาอื่น

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น นอกเหนือจากความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น การคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอดีเอสแควร์; 2540.
- [2] กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญการบูรณาการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา; 2543.
- [3] คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ; 2555.
- [4] ประเวศ วะสี. ทิศทางใหม่ของประเทศไทย ทิศทางใหม่ของการศึกษาชุมชนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว; 2555.
- [5] เอ็มอัชฌา วัฒนบูรานนท์. การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ “ความรัก” หรือเลิฟโมเดล (LOVE Model) เพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2556.